

Kies een kaart

Dilemmatest vroeger en nu

© 2015 Lieneke Westerink ONCE Erfgoededucatie

Dilemma 1

- Je hebt morgen een topotoets en je moet leren. Je hebt je ouders beloofd dat je gaat leren, maar dan komt er een vriend online: hij wil een spelletje gaan spelen.
- Wat doe je?
- **Geel**: je legt uit dat je toch echt moet leren; morgenmiddag, na de toets, heb je alle tijd en doe je graag mee!
- **Blauw**: je kunt je echt niet concentreren als je weet dat iedereen online een spelletje aan het doen is, dus leren heeft nu toch geen zin meer. Je doet mee met het spelletje.
- **Groen**: Je doet 1 spelletje mee en gaat daarna leren.
- Kies een kaart!

Dilemma 2

- Je oma heeft haar heup gebroken en ligt in het ziekenhuis. Je hebt beloofd om 's middags mee te gaan op ziekenbezoek. Maar vlak voor jullie gaan belt een vriendin op: ze heeft vrijkaartjes gewonnen voor de musical Shrek die middag en vraagt of je mee gaat!
- Wat doe je?
- **Geel**: je vindt het jammer maar je zegt je vriendin af; je oma gaat voor!
- **Blauw**: je gaat niet mee naar het ziekenhuis; Shrek te kunnen zien is een kans die niet vaak voorkomt en die moet je grijpen!
- **Groen**: Je twijfelt zo lang dat je niet kunt kiezen en dus maar thuis blijft.
- Kies een kaart!

Dilemma 3

- Het is 1942, het tweede oorlogsjaar. Je zit in de klas met een Joods meisje en de dochter van een NSB-er. Je kunt het met beiden goed vinden. Je moet een werkstuk maken. Het liefst doe je het met allebei de meisjes, maar de dochter van de NSB-er wil het Joodse meisje er niet bij hebben.
- Wat doe je?
- **Geel**: je besluit met het Joodse meisje samen te werken.
- **Blauw**: je vindt het belangrijk om goede maatjes te blijven met de dochter van de NSB-er en zegt tegen het Joodse meisje dat ze een ander groepje moet zoeken.
- **Groen**: je wilt ze allebei te vriend houden en maakt het werkstuk dus maar alleen.
- Kies een kaart!

Dilemma 4

- Het is avond en donker buiten. Niemand mag meer buiten zijn. Dan gaat opeens de deurbel. Waarschijnlijk betekent dit gevaar: bijvoorbeeld iemand die zich moet verstoppen voor de Duitsers.
- Wat doe je?
- **Geel**: natuurlijk doe je open! Als er iemand hulp nodig heeft, is hij welkom, ook al is het misschien gevaarlijk.
- **Blauw**: je denkt aan de mogelijke gevaren voor jezelf en je familie en doet niet open.
- **Groen**: je doet de deur alleen op een kier open om te zien wie het is en misschien advies te geven.
- Kies een kaart!

Dilemma 5

- Het is de winter van 1944. Je hebt ontzettende honger, maar gelukkig is er nog wel iets te eten in huis. Dan gaat de deurbel: het is de buurjongen. Hij vertelt dat zij niets meer te eten hebben, kunnen jullie misschien wat eten missen?
- Wat doe je?
- **Geel**: je besluit om het weinige eten dat jullie hebben met de burens te delen. Je gaat er vanuit dat, als het andersom was, zij dat ook zouden doen.
- **Blauw**: je zegt hem dat jullie ook bijna niks meer te eten hebben en geeft hem niets. Je eigen familie gaat voor.
- **Groen**: je gaat samen met hem buiten op zoek naar eten; wat jullie vinden deel je dan eerlijk.
- Kies een kaart!

Dilemma 6

- Het is oktober 1943. Jullie gezin verbergt al bijna 2 jaar een Joodse onderduiker in huis. Hij is als een oom voor je geworden. Dan staan er opeens Duitse soldaten voor de deur. Jullie zijn verraden! De Duitsers zeggen: "Geef ons nu de Joodse onderduiker, anders arresteren we je vader en nemen we hem mee."
- Wat doe je?
- **Geel**: je beschermt de onderduiker en je vader wordt meegenomen. Je hoopt dat hij snel weer vrij zal komen.
- **Blauw**: je hebt maar één vader! Je geeft de onderduiker aan en hij wordt gearresteerd.
- **Groen**: je leidt de Duitsers af zodat je vader en de onderduiker allebei kunnen vluchten. Maar dan moet je vader vanaf nu ook gaan onderduiken...
- Kies een kaart!

Dilemma 7

- Het is 1944, het vierde oorlogsjaar. Er is geen school meer. Je krijgt een brief van de Duitsers. Je wordt opgeroepen om te gaan werken in een Duitse fabriek waar kogels worden gemaakt.
- Wat doe je?
- **Geel**: je hebt geen zin, maar je meldt je op tijd bij de Duitsers. Niet gaan is gevaarlijk.
- **Blauw**: je besluit onder te duiken bij vrienden, maar dit is wel gevaarlijk voor je familie. Misschien worden zij nu gestraft.
- **Groen**: je zoekt een dokter op die een valse verklaring schrijft: je hebt een zware rugblessure en kunt niet werken.
- Kies een kaart!

Dilemma 8

- Gelukkig is er tegenwoordig geen oorlog meer in Nederland. Maar dilemma's zijn er ook nu nog genoeg. Denk bijvoorbeeld aan zinloos geweld. Stel: je loopt op straat en je ziet een groepje jongens een vriend van je in elkaar slaan.
- Wat doe je?
- **Geel**: je besluit het te negeren. Het is veel te gevaarlijk voor jou zelf om je hier in te mengen! Je loopt gauw weg.
- **Blauw**: je besluit hem te helpen. Je springt luid schreeuwend tussen het groepje. Dat je dan zelf misschien ook klappen krijgt, neem je maar voor lief.
- **Groen**: je durft er zelf niet tussen te springen maar wilt toch helpen: je gaat op zoek naar hulp van volwassenen.
- Kies een kaart!

Dilemma opdracht

- Ga in je groepje van de fietstocht bij elkaar zitten. De juf of meester geeft elk groepje een A-4tje getiteld 'Opdracht eigen dilemmatest'.
- Kunnen jullie zelf misschien een vraag voor bij de dilemmatest bedenken?
- De vraag moet gaan over een dilemma van nu.
- Mogelijke onderwerpen (maar bedenk vooral zelf iets!):
 - Zinloos geweld
 - (Online) pesten
 - Samenwerken
 - Cultuurverschillen
 - Enzovoort...
- Succes! 😊